

PROJECT:
Casco Restauratie Botica Aruba Steenweg 19

OPDRACHTGEVER / FINANCIERDER / DIRECTIE:
Stichting Monumentenfonds Aruba

AANNEMER:
Van Kessel Havenbouw N.V.

ARCHITECT & TOEZICHT:
Architecten Bureau Archiosa
JOOST Advise in Building and Construction

Monumentenfonds Aruba
Van Kessel Havenbouw N.V.
Architecten Bureau Archiosa
JOOST Advise in Building and Construction

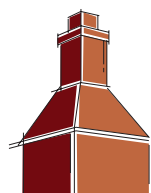
SPACE
FOR
RENT

Call: 5824014 or info@monumentenfondsaruba.com

Jaarverslag 2020

Stichting Monumentenfonds Aruba

Preserving the past for the future

Monumentsfund
ARUBA

Inhoudsopgave

1.	Summary	4
1.	Inleiding	5
2.	Ontwikkelingen	7
3.	Gebouwen in bezit, onderhoud, verhuur en beheer	9
3.1	Gebouwen	
3.2	Objecten	
4.	Projecten	13
5.	Revolving Fund	17
6.	Bewustwording en samenwerking	19
6.1	Educatie en Bewustwording	
6.2	Internationaal	
7.	Bedrijfsvoering	21
7.1	Bestuur	
7.2	Directie	
7.3	Personeel	
7.4	ICT	
7.5	Vervoer	
7.6	Kantoor	
8.	Financiën	23
8.1	Saldo	
8.2	Baten	
8.3	Lasten	
	Bijlagen	24

1. Summary

2020 was a special year for Monuments Fund Aruba (SMFA). Despite the setbacks of the pandemic and subsequent economic crisis, SMFA has managed to survive. In fact, the foundation flourished. Conservative financial policy and risk management over the years have paid off this year. The team has proven that it can also work well under rapidly changing circumstances. Plans have changed, delayed or accelerated, but in the end we can look back on an intensive and successful year. The new circumstances have made us realize once again how uncertain the future can be. This has led to the formulation of a vision for the coming years, on which we can develop further.

A relatively large amount of maintenance was prepared and carried out in 2020, such as the Henriquez Pand. And after years of preparation, a stair lift has finally been installed at City Hall. We also made adjustments to the monument "Casita Geel" on Weststraat. It has now been transformed into a vibrant food & beverage facility, combined with an office, space for workshops and a base for walking tours.

Due to the limitations, it was not possible to organize large activities with many participants. However, that has not stopped us from working on education and awareness. For Children's Book Week, for example, an audiobook was released instead of reading out pictures to the children at school. A Youtube and Instagram account have been created and Facebook has also been used intensively.

Two projects were completed and one was started in 2020. The lime kiln in Rancho was restored with original materials. The Uncle Louis Store was also completed and immediately taken into use by the Department of Nature and Environment. Finally, a start was made on a new restoration project, the former Botica Aruba at Steenweg in Oranjestad.

After three years, the board of the foundation is complete again with the appointment of a new vice-chairman. Quarterly reports have been introduced to regularly check our liquidity and outlook. The existing cash flow model has also been updated and made operational again. We continue to work on organizational development, now linked to the development of a Governance Code by the Central Bank.

The Dutch Caribbean Heritage Platform was not formally active, but there are nevertheless more and more informal contacts. Since the start of the lockdown, there has been intensive contact between the director of the Monuments Fund and her colleagues on the other islands (especially Curaçao and Bonaire) and with institutions in the Netherlands. As a result, Aruba is now negotiating to obtain a liquidity loan that has been introduced in the Netherlands as an 'open monument loan' through the National Restoration Fund (NRF). Monuments Fund has also received a Dutch subsidy to investigate the feasibility of re-purposing the Kibaima Water Tanks.

In this annual report you can read about the accomplishments of SMFA.

1. Inleiding

2020 was een bijzonder jaar voor Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA). Ondanks de tegenslagen van de pandemie en de daaropvolgende economische crisis, heeft SMFA het hoofd boven water weten te houden. Sterker nog: het ging goed met de stichting.

Conservatief financieel beleid en risicomanagement van de afgelopen jaren hebben dit jaar hun vruchten afgeworpen. Het team heeft bewezen ook onder sterk veranderende omstandigheden prima te kunnen werken. Plannen zijn veranderd, vertraagd of juist versneld, maar uiteindelijk kunnen we terugkijken op een intensief en succesvol jaar.

De nieuwe omstandigheden hebben ons weer eens opnieuw laten beseffen hoe onzeker de toekomst kan zijn. Dit heeft geleid tot het formuleren voor een visie voor de komende jaren, waarop wij verder kunnen ontwikkelen.

Vlak na de eerste uitbraak van het virus in Aruba, riep de overheid op tot het plaatsen van projecten op de zogenaamde 'Fast track' lijst. Het Monumentenfonds heeft direct daarop gereageerd en een aantal projecten daarvoor voorgedragen. Daarna heeft het Ministerie van Infrastructuur zelfs verzocht om nog meer (onderhouds-)projecten op de lijst te zetten. De bedoeling was dat alle 'red tape' voor deze projecten zou worden weggehaald, maar helaas zonder resultaat. Nog tot zeker eind van 2020 bleven verzoeken om medewerking open staan en bleven wij in de red tape verstrikt. Dat er in 2020 drie verschillende Ministers van Infrastructuur waren, heeft ook niet echt geholpen. Veel projecten zijn hierdoor 'blijven steken'.

In 2020 is relatief veel onderhoud voorbereid en uitgevoerd. Zo is het Henriquez Pand, kantoor van het Monumentenbureau, weer helemaal opgeknapt en geleverd. Bijzonder is te melden, dat na jaren van voorbereiding, eindelijk een traplift bij het Stadhuis is geplaatst. Zo is ook de trouwzaal nu toegankelijk voor minder validen. Tenslotte noemen we de aanpassingen die zijn gedaan bij het monument 'Casita Geel' aan de Weststraat. Na gebruik als kantoor van een overheidsorganisatie is het nu omgetoverd tot een bruisende horeca gelegenheid, gecombineerd met kantoor, ruimte voor workshops en uitvalsbasis voor wandeltours.

Door alle beperkingen was het dit jaar niet mogelijk om grote activiteiten met veel deelnemers te organiseren. Dat heeft ons er echter niet van weerhouden om toch activiteiten op het gebied van educatie en bewustwording op te zetten. In het kader van de Kinderboekenweek is er bijvoorbeeld een audioboek uitgebracht in plaats van het voorlezen met prenten bij de kinderen op school. Een Youtube en Instagram account zijn aangemaakt en Facebook is ook intensief gebruikt om grote groepen mensen van onze activiteiten en voortgang van projecten op de hoogte te stellen.

In 2020 zijn ook nog twee projecten opgeleverd. De Kalkoven in Rancho is weer 'als nieuw' en gerestaureerd met de oorspronkelijke materialen. Ook de Uncle Louis Store is opgeleverd en direct in gebruik genomen door de Directie Natuur en Milieu. Zij bleken al snel last te hebben van invallend zonlicht en op een plaats werkte de airco niet correct. Het eerste probleem is verholpen met het plaatsen van panelen die van gerecycled plastic zijn gemaakt en het tweede moest helaas het aircosysteem voor worden aangepast. Na deze eerste problemen werkt het gebouw verder prima. Het restaureerde monument is goed zichtbaar en maakt deel uit van de vernieuwingen in San Nicolas als Cultural Heritage Capital. Tenslotte is een start gemaakt met een nieuw restauratieproject, namelijk dat van de voormalige Botica Aruba aan de Steenweg in Oranjestad.

Na drie jaar is het bestuur van de stichting weer compleet met de benoeming van een nieuwe vicevoorzitter. Om beter een vinger aan de pols te kunnen houden voor wat betreft onze liquiditeit en vooruitzichten, zijn kwartaalrapportages geïntroduceerd. Deze geven zowel kwantitatief als kwalitatief inzicht in de ontwikkelingen en hun gevolgen. Ook is het bestaande cashflowprognose model ge-update en weer werkend gemaakt. Dit geeft inzicht op lange termijn gevolgen bij het introduceren van nieuwe projecten. Er is ook verder gewerkt aan de uitwerking van organisatieontwikkeling, waarbij nu aangesloten is op de ontwikkelingen van een Governance Code door de Centrale Bank. Er is daarbij advies gezocht bij instellingen op Curaçao en in Amsterdam die hier al meer ervaring mee hebben.

Internationaal gezien waren er geen werkbezoeken en zijn geen conferenties bezocht. Het Dutch Caribbean Heritage Platform was formeel niet actief, maar er zijn toch wel steeds meer informele contacten. Er is, sinds het begin van de lockdown, intensief contact geweest tussen de directeur van het Monumentenfonds en haar collega's op de andere eilanden (met name Curaçao en Bonaire) en met instellingen in Nederland. Dit heeft ertoe geleid dat Aruba nu in onderhandeling is over het verkrijgen van een liquiditeitslening die in Nederland is geïntroduceerd als 'opengestelde monumentenlening' via het Nationaal Restauratiefonds (NRF). Ook hebben we de definitieve toekenning ontvangen van een Nederlandse subsidie om de haalbaarheid te onderzoeken van het herbestemmen van de Watertanks van Kibaima.

In dit jaarverslag leest u de ontwikkelingen van het Monumentenfonds van 2020 en wij hopen dat u dit een goed beeld geeft van de stichting.

2. Ontwikkelingen

Door de onzekerheden voor de toekomst, kijken we vooral naar vooruitzichten die worden gegeven door onder meer Aruba Tourism Authority (ATA), Aruba Airport Authority (AAA) en de Centrale Bank van Aruba (CBA). Deze gaan allemaal uit van een economisch herstel in drie tot vijf jaar.

De overheid is in samenwerking met de Centrale Bank van Aruba bezig met de ontwikkeling van een Governance Code voor Aruba. Deze zal gaan lijken op de Code die al in Curaçao is geïntroduceerd. SMFA houdt hiermee rekening bij werving van nieuw personeel en bestuursleden, het verder formaliseren en vastleggen van processen en procedures en de geplande organisatieontwikkeling.

Op het gebied van monumenten beleid is er geen ontwikkeling vanuit het Land gekomen die van invloed is op SMFA. Wel heeft SMFA in september een reactie gegeven op het voorgestelde subsidiebeleid monumenten en een alternatief daarvoor gepresenteerd. Hierop is echter geen reactie ontvangen.

Last, but not least, heeft SMFA in december een visiedocument vastgesteld dat in acht punten richting geeft aan de ontwikkelingen van de stichting voor de komende vijf jaren:

1. Bezuinigingen
2. Nieuwe business modellen
3. Diversificatie van huurders en type monumenten
4. Groei
5. Nieuwe bronnen van financiering
6. Huurders zoeken
7. Tijdelijk lagere huur accepteren
8. Proactieve benadering nieuwe Ministers

3. Gebouwen in bezit, onderhoud, verhuur en beheer

Per 31 december 2020 heeft SMFA dertien gebouwen en drie objecten¹ in bezit. SMFA is als eigenaar verantwoordelijk voor verhuur en onderhoud. In 2020 zijn er geen nieuwe gebouwen aangekocht. Wel is duidelijk geworden dat de eigendomssituatie van de objecten niet eenduidig is vastgelegd. Hierover is contact met DIP en het Kadaster om tot een duidelijke eigendomssituatie te komen.

3.1. Gebouwen

- Stadhuis/Censo(voormalig Hotel Colombia)
- Stadhuis/Censo (voormalig Huize dokter Arends)
- Huisje Wild
- Henriquez Pand
- Weststraat 15
- Watertoren Oranjestad
- Watertoren San Nicolas
- Nicolaas Store
- California Lighthouse
- School 1888 (nu Algemene Rekenkamer Aruba)
- Steenweg (voormalige Botica Aruba)
- Uncle Louis Store
- Cas Tan Tin (Pos Abou 19)

In 2020 is, op verzoek van Land Aruba, een onderzoek gestart naar de overname van het Ecury Complex, waarin het Archeologisch Museum is gehuisvest. Er ontbreken nog gegevens, die de overheid zelf moet verstrekken op basis waarvan een huurprijs kan worden berekend. Het concept is om het gebouw aan SMFA over te dragen en daarna terug te huren tegen een kosthuurprijs. Deze dient kosten als verzekering, belastingen en met name onderhoud te dekken. Het gaat dan om de investering in het wegwerken van achterstallig onderhoud, klachten en regulier onderhoud en het planmatig onderhoud in de toekomst. Dit conform besluiten van Land Aruba in 2007 en conform de voorwaarden waarmee de Europese subsidie voor de restauratie is verkregen. Er is door de crisis wat vertraging in het onderzoek ontstaan, maar de inspecties zullen begin 2021 worden uitgevoerd, waarna het onderzoek kan worden afgerond en een voorstel aan de overheid kan worden voorgelegd, zodat zij dit in hun begroting voor 2022 kunnen opnemen.

Verhuur

Weststraat 15 is vanaf 15 juni verhuurd aan een commerciële partij. Het gaat om Experitours die ook de California Lighthouse huren en exploiteren.

Voor Huisje Wild is nog geen huurder gevonden, maar de opslagruimte is wel tijdelijk verhuurd voor opslag van meubels aan stichting Respaldo. Hierdoor zijn er toch enige inkomsten. Het gebouw wordt wel regelmatig bezocht, airco's en tuin blijven we onderhouden en het gebouw is nog in goede staat. Er zijn regelmatig geïnteresseerden, maar huur gaat vaak niet door vanwege of de buurt of het huurbedrag. Een lagere huur is al aangeboden. Een nieuwe huurder kan er direct in.

De Uncle Louis Store is na oplevering eind februari 2020 direct in gebruik genomen door de Directie Natuur en Milieu. Vanaf april 2020 wordt er, conform huurovereenkomst, huur voor het gebouw betaald.

---

¹ SMFA benoemt monumenten die niet verhuurbaar/exploiteerbaar zijn als 'objecten'. De verhuurbare monumenten noemen we gebouwen.

De voormalige Botica Aruba aan de Steenweg wordt 'casco' gerestaureerd. Deze restauratie zal tot in 2021 duren en daarna moet er ook nog intern gebouwd worden als er een huurder bekend is. Helaas is er nog geen huurovereenkomst voor getekend. De verwachting is dat het gerestaureerde gebouw sneller een huurder zal trekken.

De huurovereenkomst met Land Aruba voor 'School 1888' ten behoeve van de huisvesting van de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) is per 31 december 2019 verlopen. In 2019 is mogelijk nieuwe huisvesting voor ARA onderzocht, maar daarna weer afgewezen. Ondanks vele pogingen is er nog altijd geen nieuwe huurovereenkomst voor ARA afgesloten. ARA maakt wel gebruik van het gebouw, maar de huur werd in 2020 onregelmatig en onvolledige betaald. Daarom is besloten om het onderhoud niet volledig uit te voeren. Uiteraard wordt klachtenonderhoud wel uitgevoerd, maar mogelijke gewenste aanpassingen etc. niet.

Onderhoud en beheer

Er hebben in 2020 drie aanbestedingen voor onderhoud plaatsgevonden:

- Aanpassingen en onderhoud Weststraat 15 voor nieuwe huurder. Deze werkzaamheden zijn onder leiding van SMFA uitgevoerd, waarbij SMFA ook de werkzaamheden coördineerde, die voor de huurder werden uitgevoerd (op hun kosten). Deze manier van werken is achteraf geëvalueerd. De geleerde lessen zullen in volgende projecten worden meegenomen.
- Onderhoud Henriquez Pand. Dit gebouw is zowel aan de binnen- als buitenzijde aangepakt conform het MOP. Hierdoor is het gebouw nu weer voor lange tijd 'zo goed als nieuw'.
- Onderhoud binnenzijde California Lighthouse. Deze aanbesteding is gehouden in het kader van de 'Fast Track' projecten, maar uitvoering zal pas in 2021 plaatsvinden. De vuurtoren wordt namelijk pas na het 'high' season gesloten om zo min mogelijk inkomsten te derven.

Voor de verhuurde gebouwen is klachtenonderhoud en preventief onderhoud uitgevoerd conform het meerjarenonderhoudsplan.

Voor airco's, tuinen en liften zijn vaste onderhoudscontracten. Ook voor installatie van inbraak en brandmelding en brandblusapparaten bij Stadhuis zijn onderhoudscontracten. Al het onderhoud wordt door derden uitgevoerd en gecontroleerd door SMFA. De huurder wordt altijd vooraf geïnformeerd over onderhoud en na afloop wordt om feedback gevraagd. De contacten met de huurders zijn belangrijk. De meeste contacten verlopen goed en de huurders informeren ons over eventuele onderhoudsproblemen, die wij dan weer zo snel mogelijk oplossen. In ingewikkelde gevallen wordt advies gevraagd aan

3.2. Objecten

- Commandeursgraven Hato
- Kalkoven Rancho
- Waterreservoir te Rancho

Eigendomssituatie is een probleem gebleken. Helaas is tot op heden geen enkele medewerking vanuit DIP en Monumentenbureau hierbij ontvangen.

Hiernaast besteedt SMFA ook aandacht aan de commandeursgraven van Seroe Patrishi, de goudmolen van Bushiribana en de Joods-Portugese begraafplaats. Al jaren is het de bedoeling dat Land Aruba ook deze objecten overdraagt aan SMFA. Hieraan wordt gewerkt in samenwerking met DIP. Deze drie, nog over te dragen, objecten zijn formeel ook nog niet beschermd. De terreinen van al deze objecten (behalve Bushiribana) wel schoongehouden. Hiervoor hebben wij een overeenkomst met de verslavingszorg, waarbij werkervaring wordt geboden aan ex-verslaafden.

Er zijn ook steeds meer organisaties, bedrijven en particulieren die geïnteresseerd zijn om restauratie en/of onderhoud van deze objecten financieel te steunen. Zo zijn er middelen van het Nederlandse Ministerie van OCW, via VNO, ontvangen voor onderzoek en onderhoud aan de graven in Hato. FCCA is bereid om het onderhoud van het terrein van de graven in Seroe Patrishi op zich te nemen. En er zijn particulieren bereid om de restauratie, onderzoek en onderhoud van de Joodse begraafplaats te bekostigen. SMFA kan hier echter pas aan beginnen en contracten afsluiten als het eigendom goed geregeld is.

De pas gerestaureerde Kalkoven zal in onderhoud worden genomen. Er moet nu ervaring worden opgedaan met het onderhoud van kalkpleister.

Voor de Watertank in Rancho zijn plannen voor restauratie/conservatie in voorbereiding.

4. Projecten

In 2020 zijn twee projecten opgeleverd:

- De Uncle Louis Store is het nieuwe kantoor geworden van de Directie Natuur en Milieu (DNM). Het is het meest duurzaam gerestaureerde gebouw van Aruba geworden en SMFA heeft het voorgedragen voor de Pieter van Vollenhovenprijs voor herbestemming. Door de pandemie is de bekendmaking van de winnaar van de prijs uitgesteld tot 2021.
- De Kalkoven is na oplevering in beheer gegeven aan Stichting Rancho die het monument zal opnemen in hun historische wandelingen om het verhaal van de kalkoven levend te houden.

Ook is het restauratieproject gestart van de Botica Aruba aan de Steenweg. Hierbij wordt in de eerste fase alleen het casco gerestaureerd. Zodra een huurder is gevonden, zal er een ontwerp 'op maat' gemaakt worden voor de binnenzijde.

SMFA is tevreden met de resultaten van de aanbestedingen. Zij komen allemaal redelijk overeen met de gemaakte ramingen.

De restauratie en mogelijk kleine uitbreiding van Cas Tan Tin, Pos Abou 19, is 'on hold' in verband met het ontbreken van activiteiten en het feit dat de gebruiker nog niet is begonnen met het terugbetalen van de 0% lening voor het interieur.

In 2020 zijn er wederom veel projecten op haalbaarheid onderzocht. Onderstaand een overzicht van de stand van zaken eind 2019:

Naam	Korte beschrijving	Bottleneck	Andere betrokken Ministeries/organisaties (behalve Cultuur en SMFA)
Watertanks Kibaima	Watertanks zijn in slechte staat, eigendom Land Aruba. Herbestemming tot kantoren (incubator concept) en ruimte voor indoor farming, restaurant en/of winkel wordt onderzocht. Subsidie voor haalbaarheidsonderzoek is ontvangen van Nederland	Monument is nog niet beschermd en er is nog geen huurder gevonden, er zijn wel geïnteresseerden	Ministerie van Infrastructuur, Monumentenbureau
School 1888	ARA wil hier blijven huren, heeft wensen voor aanpassingen aan het gebouw	Er is geen budget voor deze aanpassingen en ARA wil huurprijs niet verhogen en heeft bovendien nog geen nieuwe huurovereenkomst getekend	Ministerie van Algemene Zaken, Infrastructuur, ARA, DIP
Ex-DOW voor ATA	ATA zoekt nieuw kantoor en ex-DOW gebouw is heel geschikt. Haalbaarheidsonderzoeken zijn klaar, financiering door SMFA is mogelijk. Levert een opbrengst van circa Afl 4 miljoen voor Land Aruba	Besluitvorming bij Land Aruba en ATA	Ministeries van Infrastructuur en Toerisme, ATA, DIP
Joods-Portugese begraafplaats	Verzoek voor eigendom terrein en bescherming monument ingediend in 2015. Private financiers willen deelnemen. Steun van gehele Joodse gemeenschap op Aruba. SMFA houdt het terrein nu al wel schoon en netjes	Overdracht en bescherming nog niet geregeld, waardoor SMFA het project niet kan starten.	Monumentenbureau, Ministerie van Infrastructuur, DIP

Klooster Imeldahof Noord	Klooster eigendom Land Aruba, mogelijke opbrengst bij verkoop aan SMFA. Bestemming: boetiek leer-/werkhof. Exploitant bereid te huren en werkervaringsplekken te bieden. Opbrengst kan (deels) ingezet worden voor structurele oplossing OC. Financiering mogelijk	Er zijn van de verschillende Ministers ROIM verschillende reacties ontvangen. Voorlopig staat het project 'on hold'	Ministeries van Toerisme, Infrastructuur, Onderwijs en Sociale Zaken, DIP, OC, exploitant
Omgeving California Lighthouse	SMFA heeft de lighthouse gerestaureerd en opengesteld voor publiek. Masterplan voor de omgeving is opgesteld en overgedragen aan DOW voor verdere uitwerking. Plan op basis van duurzaamheid. Plan voorziet ook in expo ruimte voor oude lantaarn en mechaniek van lighthouse. Terrein is van Land Aruba en TPEF was geïnteresseerd om te bij dragen	DOW is nog niet klaar met het ontwerp en begroting. TPEF is nog niet om bijdrage gevraagd	Ministerie van Infrastructuur, DOW, TPEF
Kerk te Seroe Colorado	Land Aruba en de Protestantse Gemeente hebben gesproken over een mogelijke overdracht van dit monument aan de Gemeente. Zij zien echter een eigen restauratie niet zitten en hebben gevraagd om de kerk aan SMFA over te dragen. SMFA kan dan een huur/gebruikersovereenkomst met de Protestantse Gemeente sluiten.	Op dit moment worden de monumenten in bezit van Land Aruba niet onderhouden. Onderhandeling over overdracht is niet verder dan een oriënterend gesprek gekomen.	Ministerie van Infrastructuur, DIP
Arubabank Mainstreet	Eigendom van Arubabank, die bereid zijn te verkopen en financieren van restauratie en herbestemming. Dit betekent een bijdrage aan de levendigheid in de Mainstreet.	Sociale Zaken was geïnteresseerd en zou passen (op basis van PvE), maar daarna geen reactie meer ontvangen. Aangeboden aan Land Aruba, maar geen reactie. Gebouw is nog niet beschermd.	Ministeries Infrastructuur, Sociale Zaken, Departement Sociale Zaken, DIP, Monumentenbureau
Klooster Imeldahof Noord	Klooster eigendom Land Aruba, mogelijke opbrengst bij verkoop aan SMFA. Bestemming: boetiek leer-/werkhof. Exploitant bereid te huren en werkervaringsplekken te bieden. Opbrengst kan (deels) ingezet worden voor structurele oplossing OC. Financiering mogelijk	Nog niet alle betrokken ministeries geïnformeerd. Bij positieve reactie, haalbaarheidsonderzoek verder uitwerken.	Ministeries van Toerisme, Infrastructuur, Onderwijs en Sociale Zaken, DIP, OC, exploitant

Omgeving California Lighthouse	SMFA heeft de lighthouse gerestaureerd en opengesteld voor publiek. Masterplan voor de omgeving is opgesteld en overgedragen aan DOW voor verdere uitwerking. Plan op basis van duurzaamheid. Plan voorziet ook in expo ruimte voor oude lantaarn en mechaniek van lighthouse. Terrein is van Land Aruba en TPEF was geïnteresseerd om te bij dragen	DOW is nog niet klaar met het ontwerp en begroting. TPEF is nog niet om bijdrage gevraagd	Ministerie van Infrastructuur, DOP, TPEF
Kerk te Seroe Colorado	Land Aruba en de Protestantse Gemeente hebben gesproken over een mogelijke overdracht van dit monument aan de Gemeente. Zij zien echter een eigen restauratie niet zitten en hebben gevraagd om de kerk aan SMFA over te dragen. SMFA kan dan een huur/gebruikersovereenkomst met de Protestantse Gemeente sluiten.	Op dit moment worden de monumenten in bezit van Land Aruba niet onderhouden. Onderhandeling over overdracht is niet verder dan een oriënterend gesprek gekomen.	Ministerie van Infrastructuur, DIP
Arubabank Mainstreet	Eigendom van Arubabank, die bereid zijn te verkopen en financieren van restauratie en herbesteding. Dit betekent een bijdrage aan de levendigheid in de Mainstreet.	Sociale Zaken was geïnteresseerd en zou passen (op basis van PvE), maar daarna geen reactie meer ontvangen. Aangeboden aan Land Aruba, maar geen reactie. Gebouw is nog niet beschermd.	Ministeries Infrastructuur, Sociale Zaken, Departement Sociale Zaken, DIP, Monumentenbureau
Watertanks Kibaima	Watertanks zijn in slechte staat, eigendom Land Aruba. Herbesteding tot kantoren (incubator concept) en ruimte voor indoor farming, restaurant en/of winkel wordt onderzocht. Subsidie voor haalbaarheidsonderzoek is aangevraagd in Nederland	Monument is nog niet beschermd en er is nog geen huurder gevonden, er zijn wel geïnteresseerden	Ministerie van Infrastructuur, Monumentenbureau

5. Revolving Fund

Het onderzoek hiernaar is nog bezig. SMFA heeft het concept subsidiereglement van Land Aruba beoordeeld en is met een tegenvoorstel voor een alternatieve subsidieregeling gekomen. Helaas zijn daarop, ondanks toezeggingen, geen reacties ontvangen. Ook op het gebied van de bescherming van monumenten is er geen actie vanuit overheid. Herhaaldelijk verzoek om tot een integrale afstemming en acties te komen is ook niet beantwoord. De stand van zaken is daardoor nog hetzelfde als vorig jaar.

De overheid is voornemens om particuliere monumenten te gaan beschermen. Hierdoor zal SMFA vorm kunnen gaan geven aan haar statutaire taak om subsidies en laagrentende leningen voor particulieren te verstrekken. Dit vindt in samenwerking en overleg met het Ministerie van Cultuur plaats. Hiertoe is door SMFA een werkgroep opgericht. Er zijn veel verschillende aspecten die gezien moeten worden: financieel, juridisch, organisatorisch, pr & marketing, administratie etc.. De werkgroep is van start gegaan. Nu wordt gewacht op besluitvorming over belastingwetgeving en op toezicht vanuit de Centrale Bank.

In 2016 heeft SMFA al concept overeenkomsten opgesteld met het Revolving Fund 'in oprichting', waarmee terugbetaling van de eerste tranches is geregeld. Deze zijn destijds ingezet voor de restauratie van de beide Watertorens, de Lighthouse en Nicolaas Store. Vanaf 2017 begint SMFA met het instellen van een voorziening voor de terugbetaling. Zodra het Revolving Fund is opgericht, kan de daadwerkelijke betaling plaatsvinden.

Een verzoek aan Nederland voor een vierde tranche laagrentende lening is in voorbereiding.

6. Bewustwording en samenwerking

6.1. Educatie en bewustwording

De crisis is van grote invloed op het programma van bewustwording en educatie. Lezingen en workshops op scholen zijn niet meer mogelijk en ook activiteiten met groepen mensen kunnen niet doorgaan. Daarnaast heeft het zijn weerslag op de werving van sponsorships en donaties. Er zijn creatieve oplossingen gevonden en alternatieven ontwikkeld. Ook lag de focus deels ook alvast op het aankomend jubileumjaar. Positief nieuws is wel dat een grote organisatie heeft verzocht tot een formele en structurele samenwerking, waar ook sponsorship deel van kan uitmaken. Dit zal in 2021 verder uitgewerkt worden.

Stage atelier met SUS Ateliers van Hogeschool Rotterdam

In plaats van een bezoek van studenten aan Aruba voor hun Minor, wordt er nu voor gekozen om 'op afstand' en met online ondersteuning gezamenlijke projecten te ontwikkelen.

Eagle project

Het project om de voormalige Eagle raffinaderij beter bekend te maken en monumenten als zichtbare herinneringen in beeld te brengen is gestart met een Minor van studenten van SUSAteliers. Dit plan wordt nu verder uitgewerkt, samen met een Nederlandse partner stichting en studenten die op afstand werken.

Kinderboekenweek: audioboek

Ter vervanging van bezoek aan de scholen tijdens de Kinderboekenweek, heeft SMFA een luister-&prentenboek ontwikkeld. Deze is in het Nederlandse en Papiamento beschikbaar voor alle kleuters. Het laat hen kennismaken met het concept Monument en met het Stadhuis in het bijzonder.

Wiki Loves Monuments

Ook dit jaar heeft SMFA wederom de fotowedstrijd 'Wiki Loves Monuments' georganiseerd. Er was een recordaantal deelnemer, een hogere kwaliteit van de inzendingen en een aantal zeer bijzondere winnende foto's.

6.2. Internationaal

Bezoek Nederlandse Minister van Koninkrijksrelaties

In januari bezocht de Nederlandse Minister van Koninkrijksrelaties, de heer Raymond Knops, Aruba. SMFA kreeg volop gelegenheid om zich te presenteren en de Minister een rondleiding te geven in San Nicolas en bij de Kalkoven in Rancho.

Bezoeken aan Nederland

Deze zijn door de crisis niet doorgegaan, maar er zijn vanaf het eerste moment veel contacten via digitale weg geweest. Op deze manier heeft SMFA toch de meeste contacten kunnen onderhouden. De investering in de contacten in het verleden, maakte het gemakkelijker om nu via video contact te leggen.

Met Stichting BOEi wordt gewerkt aan het haalbaarheidsonderzoek voor de herbestemming van de watertanks van Kibaima. Het bezoek van BOEi aan Aruba om de situatie ter plekke te bekijken is uitgesteld tot 2021.

Dutch Caribbean Heritage Platform

Ondanks dat het platform niet optimaal functioneert, zijn de contacten tussen Aruba, Bonaire en Curaçao het afgelopen jaar wel verbeterd. In Bonaire is een nieuwe beleidsmedewerker voor monumenten aangesteld, die ook geïnteresseerd is en open staat voor samenwerking. Er is regelmatig contact via e-mail en online meetings om met elkaar te bespreken hoe we omgaan met de crisis en hoe het verder zal gaan met het platform.

7. Bedrijfsvoering

7.1. Bestuur

Na ruim drie jaar heeft de Minister van Cultuur een nieuwe vicevoorzitter, de heer ir. Jouel Croes, benoemd. Ook is een aftreedschema vastgesteld. Er is verder gewerkt aan voorstellen voor organisatieverandering, waarbij zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de Governance Code die in ontwikkeling is door de Centrale Bank. De organisatie is praktisch gezien al jaren in voorbereiding voor deze ontwikkeling. In 2020 zijn de eerste documenten hierover vastgesteld. In 2021 zal dit verder worden uitgewerkt en zullen aangepaste statuten, reglementen etc. ter goedkeuring voorgelegd worden.

In december 2020 heeft het bestuur de visie voor komende vijf jaren vastgesteld in de vorm van een notitie, zoals toegelicht in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2020 is als volgt:

Robert Maduro

- Voorzitter sinds: 1 juni 2019 (benoemd door de Minister van Cultuur)
- Beroep: ingenieur bij de overheid
- Nevenfuncties: -

Jouel Croes

- Vice voorzitter sinds: 20 november 2020 (benoemd door de Minister van Cultuur)
- Beroep: directeur eigenaar CAST Architecture (bedrijf voor architectuur en bouw consultancy)
- Nevenfuncties: Board member TPEF
Directeur eigenaar PHP vba/ Short term rentals
Bestuurslid Cas di Cultura

Stella Harms-Franzeskakis

- Penningmeester sinds: 12 april 2016 (benoemd door de Minister van Cultuur)
- Nevenfuncties: -

Josef Croes

- Waarnemend penningmeester sinds 9 maart 2016 (benoemd door Bestuur)
- beroep: Administrateur
- nevenfuncties: -

Carlos Profet

- Secretaris sinds 3 september 2016 (benoemd door Bestuur)
- beroep: Architect
- nevenfuncties: Voorzitter Verkiezingscommissie Kamer van Koophandel
Lid-Vereniging Arubaanse Architecten (ADIAA)

7.2. Directie

De directie bestaat conform de statuten uit één directeur.

Anne Witsenburg

- Directeur sinds 1 april 2012 (benoemd door het Bestuur)
- Nevenfuncties: Secretaris van het bestuur van Stichting Adopt an Addict

7.3. Personeel

Per 1 februari heeft Land Aruba een projectleider ter beschikking gesteld aan SMFA. Zij was voorheen werkzaam bij het Monumentenbureau en heeft veel ervaring en kennis van monumenten in Aruba. Behalve de inhoudelijke bijdrage, scheelt het SMFA ook in personeelslasten. De projectleider begon in een lastige periode omdat al na ruim een maand Aruba in lockdown ging. Ondanks deze tegenslag is zij toch in korte tijd een gewaardeerd lid van het team geworden en levert zij goede bijdrage aan onze projecten. Dit is in een evaluatie vastgesteld en gedeeld met Departamento di Cultura di Aruba (DCA), waar zij formeel onder ressorteert. De terbeschikkingstelling is voor onbepaalde tijd.

De projectleider heeft de basiscursus Safety Inspector gevolgd. De medewerker Onderhoud zou de jaarlijkse herhalingscursus volgen en de directeur en de medewerkster Administratie en Boekhouding zouden de jaarlijkse cursus BHV volgen, maar deze zijn door de crisis verplaatst naar begin 2021.

7.4. ICT

SMFA heeft begin 2020 een nieuw systeem van werken ingevoerd, waarbij onze gegevens zich in 'the Cloud' bevinden. Gedurende de lockdown is dit meteen heel nuttig gebleken. Het systeem werkt goed en SMFA is ook tevreden over de dienstverlening van de nieuwe ICT adviseurs.

Eind van het jaar is opdracht verstrekt voor het vervangen van het kopieer- en printapparaat. Deze wordt begin 2021 verwacht.

7.5. Vervoer

Na een lange voorbereidingstijd is in 2020 de auto voor bode vervangen voor een nieuwe. De pick-up van de medewerker Onderhoud is verkocht en er is voor gekozen om deze te vervangen door een bestelbus (van), waardoor er gemakkelijker materialen in kunnen blijven, zonder dat deze gestolen of nat worden. De levering zal begin 2021 plaatsvinden, dan wordt ook de pick-up geleverd aan de koper, waarmee al een overeenkomst is gesloten.

7.6. Kantoor

In januari is de dame van wie SMFA het kantoor aan de Avenida Milio Croes 26 huurt, overleden. Er is discussie binnen de familie over de erfenis en zolang niet duidelijk is hoe het zit, houdt SMFA de huur in ze zet deze apart om te kunnen betalen, zodra duidelijk is op welke rekening dit moet. SMFA heeft weer aangegeven het gebouw te willen kopen van de familie.

8. Financiën

8.1. Saldo

Het saldo van baten en lasten is Afl 96.849 positief. Dit is bijna 300.000 minder dan in de begroting van 2020 was voorzien. Dit is grotendeels te verklaren door de invoering van de voorziening groot onderhoud.

8.2. Baten

De huurinkomsten waren circa Afl 200.000 minder dan begroot, dit door leegstand en huurkortingen vanwege de economische crisis ten gevolge van de pandemie.

8.3. Lasten

Er is meer aan onderhoud uitgegeven dan was begroot. Zoals gemeld speelt de invoering van de voorziening groot onderhoud ook een rol. Hierdoor zijn de cijfers van dit jaar lastiger te vergelijken met die uit het verleden.

9. Bijlagen

Stichting Monumentenfonds
Oranjestad, Aruba

Balans per 31 december 2020

(na bestemming saldo baten en lasten)		31.12.2020	31.12.2019
		AWG	AWG
ACTIEF			
Vaste activa			
<i>Materiële vaste activa</i>	1		
Inventaris		211.218	237.122
Vervoersmiddelen		<u>22.564</u>	<u>4.862</u>
		233.782	241.984
<i>Vastgoedbeleggingen</i>	2		
Panden in exploitatie		14.762.137	15.210.101
Panden in restauratie		<u>2.766.902</u>	<u>2.140.867</u>
		17.529.039	17.350.968
Som van de vaste activa		<u>17.762.821</u>	<u>17.592.952</u>
Vlottende activa			
<i>Voorraden</i>			
Voorraden		<u>1.247</u>	<u>1.405</u>
		1.247	1.405
<i>Vorderingen</i>	3		
Debiteuren		53.161	19.200
Overige vorderingen		45.152	43.028
Overlopende activa		<u>24.646</u>	<u>25.004</u>
		122.959	87.232
<i>Liquide middelen</i>			
Tegoeden op bank		1.051.618	1.747.898
Kasmiddelen		<u>4.897</u>	<u>2.126</u>
		1.056.515	1.750.024
Som van de vlottende activa		<u>1.180.721</u>	<u>1.838.661</u>
Totaal		<u><u>18.943.542</u></u>	<u><u>19.431.613</u></u>

		<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
		AWG	AWG
PASSIEF			
Eigen vermogen			
<i>Stichtingsvermogen</i>	4		
Stichtingskapitaal		100	100
Bestemmingsreserve		3.686.493	3.840.443
Overige reserves		<u>5.905.145</u>	<u>5.654.346</u>
		9.591.738	9.494.889
Voorziening groot onderhoud	5	331.665	226.485
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	6		
Schulden aan kredietinstellingen		4.900.137	5.467.520
Overlopende passiva		<u>3.259.035</u>	<u>3.402.452</u>
		8.159.172	8.869.972
Kortlopende schulden (ten hoogste een jaar)			
Schulden aan kredietinstellingen	6	598.172	548.108
Schulden aan leveranciers		100.883	21.026
Belastingen en sociale premies		9.423	107.600
Overige schulden		9.072	20.116
Overlopende passiva		<u>143.417</u>	<u>143.417</u>
		860.967	840.267
Totaal		<u>18.943.542</u>	<u>19.431.613</u>

Stichting Monumentenfonds

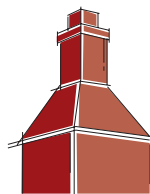
Oranjestad, Aruba

Staat van baten en lasten over 2020

		2020	2020	2019
			Begroting	
		AWG	AWG	AWG
Baten				
Baten uit verhuur	7	2.023.000	2.193.351	1.936.764
Overige baten	8	49.821	15.000	74.289
Som der baten		2.072.821	2.208.351	2.011.053
Lasten				
Exploitatiekosten	9	(890.338)	(544.262)	(832.374)
Personeelskosten	10	(457.239)	(539.385)	(483.922)
Kantoorkosten	11	(166.357)	(151.534)	(150.850)
Representatiekosten	12	(4.174)	(5.000)	(12.561)
Afschrijving kantoorinventaris	1	(64.625)	(60.071)	(59.045)
Overige algemene kosten	13	(112.490)	(138.500)	(175.329)
Som der lasten		(1.695.223)	(1.438.752)	(1.714.081)
Saldo voor financiële baten en lasten		377.598	769.599	296.972
Saldo financiële baten en lasten	14	(280.749)	(376.890)	(369.773)
Saldo van baten en lasten		96.849	392.709	(72.801)
Bestemming saldo van baten en lasten				
Toevoeging/(onttrekking) aan				
Bestemmingsreserve		(153.950)		(153.950)
Overige reserves		250.799		81.149
		96.849		(72.801)

Monumentsfund
A R U B A

Avenida Milio J. Croes # 26 • Oranjestad, Aruba • Tel: +297-583-5935 • Fax: +297-583-593
www.monumentenfondsaruba.com